

شرح حال و معاینه بالینی در روانپزشکی

دکتر سارا کمالی

روانپزشک

استادیار دانشگاه علوم پزشکی کردستان

منبع: درسنامه روان پزشکی بالینی و علوم رفتاری- دکتر میر فرهاد قلعه بندی-۱۳۹۶

شرح حال و معاینه بالینی در روانپزشکی

- ▶ اولین و مهمترین گام در فرایند تشخیص و درمان بیماریها
- ▶ اصول کلی شرح حال روانپزشکی همانند سایر رشته ها
- ▶ مهمترین اصل برای اخذ یک شرح حال خوب، انجام یک مصاحبه بالینی جامع است
- ▶ مهارتهای لازم برای مصاحبه، توانایی امپاتی با مراجع، رازداری، برخورد همراه با احترام، عدم قضاوت مراجع، یادداشت برداری در جریان مصاحبه، توجه به نشانه های غیر کلامی و نحوه برخورد با شرایط خاص مثل بیمار پرخاشگر، سایکوتیک، اغواگر، شکاک و یا کم توان ذهنی در جلسه حضوری تحت عنوان (ارتباط پزشک و بیمار) گفته خواهد شد.

Identifying Data

نام و نام خانوادگی	نژاد
سن	محل سکونت
جنس	سوابق بستری
تحصیلات	نحوه مراجعه یا ارجاع
وضعیت تاهل	منبع شرح حال
شغل	قابلیت اعتماد شرح حال
مذهب	

Chief Complaints

▶ علت مراجعه فعلی

▶ به زبان بیمار

▶ عین کلمات هر قدر که بی ربط یا عجیب باشد ثبت می شود

Present Illness

- ▶ مهمترین بخش شرح حال برای رسیدن به تشخیص
- ▶ بصورت سوم شخص و با عبارت به اظهار... و بصورت نگارش حرفه ای بدون استفاده از ترمینولوژی
- ▶ شرح و بسط CC، توضیح استرسور، وقایع و زمان بندی حوادثی که منجر به وضعیت فعلی و اپیزود اخیر شده
- ▶ زمان و نحوه شروع علائم
- ▶ عوامل آشکارساز یا تاثیرگذار
- ▶ سیر و ترتیب بروز علائم
- ▶ نوع علائم
- ▶ لازم است بصورت دقیق از سایر منابع، اطلاعات دقیق اخذ شود

Past psychiatric history

- ▶ شرح جامعی از کلیه سوابق اختلالات روانپزشکی
- ▶ سیر و ترتیب زمانی اپیزودها یا علائم هر نوع از اختلالات روانپزشکی
- ▶ علائم اپیزودهای قبلی
- ▶ پیامد درمانهای قبلی
- ▶ نوع درمانهای قبلی شامل دوز داروها و ECT
- ▶ علل عود اپیزودها
- ▶ وضعیت بیماری در فواصل بستری ها

Past Medical History

- ▶ شرح جامع کلیه سوابق بیماریهای جسمی از لحظه تولد تا کنون
- ▶ سوابق درمانهای طبیی
- ▶ علائم، پیامدها، دفعات بستری و فرجام درمان اختلالات مدیکال

Drug/substance use History

- ▶ بصورت دقیق همه داروهای روانپزشکی و داروهای مورد استفاده برای اختلالات طبیی فعلی بیمار و همچنین داروهای غیرمجاز، الکل و سیگار نوشته می شود
- ▶ دوز و نحوه مصرف

Past personal History

- ▶ داستان زندگی بیمار از قبل و حین تولد تا کنون
- ▶ اخذ تاریخچه شخصی زندگی بیمار در زمینه های رشد و نمو، تحصیلی، شغلی، مذهبی، زناشویی، قانونی، جنسی، اجتماعی، فرهنگی، سابقه سربازی...

Physical Exam

Mental State Examination(MSE)

- ▶ مربوط به وضعیت فعلی مراجع است
- ▶ بر خلاف شرح حال در طول زمان تغییر می کند

General Appearance

- ▶ توصیف کلی در مورد ظاهر بیمار تظاهرات جسمی
- ▶ حالات
- ▶ ظاهر عجیب و غریب
- ▶ نحوه پوشش
- ▶ آراستگی و نحوه آرایش
- ▶ بوی خاص
- ▶ بهداشت شخصی
- ▶ تطابق سن ظاهری و تقویمی
- ▶ بیمار و رنجور، متوازن و موقر، پیرتر از سن تقویمی، ظاهر بچه گانه...

Psychomotor

توصیف کمی و کیفی رفتار حرکتی و آشکار بیمار ►

Mannerism ►

Tic ►

Gesture ►

Agitation ►

Retardation ►

Rigidity ►

Waxy flexibility ►

Echopraxia ►

Attitude

- ▶ Cooperative
- ▶ Non cooperative
- ▶ Friendly
- ▶ Attentive
- ▶ Seductive
- ▶ Guarded
- ▶ Evasive
- ▶ Apathetic
- ▶ Hostile

Speech

- ▶ Quantity
- ▶ Quality
- ▶ Rate

- ▶ پر حرفی
- ▶ کم حرفی
- ▶ تکلم پرفشار
- ▶ پر حجم
- ▶ دیزآرتری
- ▶ لکنت زبان (stuttering)
- ▶ فاقد بار عاطفی (dysprosody)

Mood

- ▶ خلق حالت هیجانی ماندگار و عمیقی است که به درک فرد از دنیای پیرامون او اثر گذاشته و عمدتاً جنبه ذهنی (subjective) دارد
- ▶ عمق، شدت، طول دوره و نوسان
- ▶ پرسش مستقیم از بیمار
- ▶ معمولی، منبسط، بی ثبات، سرخوشانه، تحریک پذیر، مضطرب...

Affect

▶ تجلیات هیجانی قابل مشاهده در فرد که با تظاهر صورت، حرکات بدن، جزء هیجانی و عاطفی در کلام بیمار قابل ارزیابی است

▶ محدوده بروز: طبیعی، محدود، کند، سطحی: normal, restricted, blunt, flat

▶ Mood congruency

▶ Thought content appropriateness

Perception

- ▶ Hallucination
- ▶ Illusion
- ▶ Depersonalization
- ▶ Derealization

▶ در صورت توهمات غیر شنوایی به علل مدیکال شک کنید

▶ انواع هیپنوگوزیک و هیپنوپمپیک توهم ها اهمیت کمتری دارند

Form of Thought

آیا تفکر منطقی است یا غیر منطقی؟

- ▶ Goal Directed
- ▶ Blocking
- ▶ Verbigeration
- ▶ Perseveration
- ▶ Echolalia
- ▶ Loosening of association
- ▶ Tangentiality
- ▶ Circumstantiality
- ▶ Neologism
- ▶ Word salad

Content of Thought

- ▶ Delusion (note if they are bizarre, mood congruent)
- ▶ Phobia
- ▶ Obsession
- ▶ Hypochondriasis
- ▶ Overvalued Ideas
- ▶ Suicidal thought
- ▶ Homicidal thought

Sensorium & Cognition

- ▶ Consciousness
- ▶ Orientation: time, place, person
- ▶ Memory: immediate (ثانيه ها تا دقايق), recent (دقايق تا روزها), past recent (روزها تا ماهها), remote (گذشته دور)
- ▶ Amnesia, Confabulation

Sensorium & Cognition

Attention & Concentration

▶ کم کردن توالی 7 تایی یا سه تایی از 100

▶ تکرار معکوس حروف یک کلمه

Intelligence

▶ درک، یادآوری، ترکیب سازنده و استفاده از یادگیریهای قبلی در مواجهه با موقعیتهای جدید

▶ ارزیابی اطلاعات عمومی

▶ محاسبات ساده

▶ ذخیره لغات

Visuospatial perception: رسم شکل هندسی، صفحه ساعت

Abstract Thinking: توانایی درک و فهم مفاهیم: ضرب المثلهای، درک شباهت ها و تفاوتها

Judgment

- ▶ توانایی ارزیابی درست یک موقعیت و اقدام مناسب
- ▶ سنجش رفتار بیمار در موقعیتهای متفاوت اجتماعی
- ▶ طرح موقعیت های فرضی

Insight

- ▶ توانایی فرد برای فهم علت واقعی یک پدیده یا مفهوم یک موقعیت
- ▶ بینش نسبت به بیماری
- ▶ سطح ۱: انکار کامل بیماری
- ▶ سطح ۲: اشاره گهگاه به بیماری در عین انکار آن
- ▶ سطح ۳: انتساب بیماری به عوامل بیرونی
- ▶ سطح ۴: پذیرش بیماری بدون اطلاع از علت و نوع آن
- ▶ سطح ۵: پذیرش بیماری در سطح منطقی
- ▶ سطح ۶: پذیرش بیماری در سطح هیجانی

“

موفق باشید

”